

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Optrin af Kæmpelivets Undergang i Nord

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Optrin af Kæmpelivets Undergang i Nord", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. XIII. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1809_169A-txt-shoot-idm438.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Gorm hin Gamle.

De Talende.

Gorm hin Gamle,	Leirekonge.
<i>Thyra Danabod,</i>	hans Dronning
<i>Knud Danaast,</i>	} deres Sønner.
<i>Harald Blatan,</i>	
<i>Klakharald,</i>	Thyras Fader, Jarl i Holsetuland.
<i>Unni,</i>	Erkebisp.
<i>Gardur,</i>	en Sjælandsfar, Islands Opdager.
<i>Eiulf,</i>	Gorms Fostbroder.
<i>Askiold,</i>	} Hofgoder.
<i>Thormod,</i>	
Hirdmænd.	

Første Samtale.

Leire.

Gorm. Gardur.

Gorm.

Hel lysteligt det er i Alderdommen,
Naar man i Ungdom selv har faret vidt
Paa Tidender om Yngres Færd at lyde.
Men sig mig Gardur! er det sandt,
Hvad Man om Gangerolf fortæller?

Gardur.

At han i Valland fik et Hertugdom?

Gorm.

Det veed jeg, men at han blev Kristen?

Gardur.

Er og desværre sandt, jeg selv har set
Ham døbes, hørt hvordan han skifted
Sit gamle Navn, og fik et nyt igen.

4Gorm.

Det er et Galenskab, som nuomtide
Er kommet over Nordens djærve Mænd.
Det danske Tungemaal har Rolf vel ogsaa
Omskiftet med det vælske Munkepludder?

Gardur.

Ja nu er Rolf da død, hans Søn
Er kommet efter ham, han snakker
Som du og jeg imellem danske Folk;
Men for det meste taler han dog Vallandsk
Som alle de, der bo i Rotemag,
Og til en anden By sin Søn han maatte skikke
For at han kunde lære Danskes Maal.

Gorm.

Saaledes gaaer det nu. I gamle Dage
Hvor Danske kom, blev ogsaa Maalet dansk.
Men naar den Sæd fra Romaborg nu vinder
Blir vel i Danmark selv det Danske glemmt.

Gardur.

Det vil jeg ikke tro, men om det skedte
Saa er der nu et Land, hvor dog
Nok baade Fædres Sæd og Maal kan gemmes.

Gorm.

Hvor mener du?

5 Gardur.

Paa Island mener jeg.

Gorm.

Er det hint Land i Vest, som Man fortæller
At du har fundet.

Gardur.

Netop det.
Jeg nævned Landet Gardursholmen
At det dog kunde faae et Navn,
Men siden har Man kaldt det Island.
Det er det samme, hvad det hedder, men
Det er et herligt Land med store Klipper,
Og mange Fjorde, alskøns Fisk
Og brede Enge. Der er koldt deroppe.
Men det kan ikke skade, det er ret
For Aser og for Nordmænd, og jeg tænker
At om en Klerk end vover sig derop,
Saa skal han fryse rent ihjel.

Gorm.

Men er det bygget?

Gardur.

Dygtig alt.
Jeg var der kun en Vinter, siden
Jeg vilde seilet did engang igen,
Men kunde ikke mere Holmen finde.
Da vied Floke Odin trende Ravne

Og fulgte siden efter, hvor de fløi,
Saa fandt han Landet, og jeg mener
Det er et Mærke paa, at Odin end
Har ikke tabt sin Kløgt, at høie Aser
Kanske vil fløtte op til Island nu,
Ifald dem hviden Krist fordriver,
Og Norges Konge med; thi hvad er det
Vel andet Harald gør, den Niding,
Som dræber Norges Fylkekonger, eller
Uddriver dem fra deres Odel, dog
Hel mange af dem ere Odins Ætmænd?
De flygte nu til Island, alt
For Thor og Frei er mangent Hus opbygget.

Gorm.

Hvad kalder du da det, at jeg uddrev
Og dræbte alle Danmarks Fylkekonger?

Gardur.

Naar Odins Æt bær Vaaben paa sig selv
Jeg ei kan sige, at den gør det ikke;
Men du dog hærgede med mere Skel
Paa dem, der sveg dig for dit Odelsrige.
Desuden er det saa en egen Sag med dig,
Du og de andre stammede fra Aslaug,
Fra Sigurd og fra Brynhild, med den Æt
Det er saa underligt, den maa vel kæmpe
Imod sig selv, som den har altid gjort.

Ind traadte nu Eiulf hin Gamle

Eiulf.

Hilsæl Kong Gorm! hvad du befol,
Er Alt udrettet.

Gorm.

Du fra Jotland kommer!

Eiulf.

Fra Ribe og fra Hedeby,
Fra Kirkebrand og Klerkemord jeg kommer,

Gorm.

I fik da stillet Tungen paa de Klerke,
Der nu saalænge har bespottet Thor
Og alle Aser.

Eiulf.

Ja, vi fik den stillet;
Men hvad den mælte først, var fælt.

Gorm.

Hvordan? mig tykkes Røsten skælver Eiulf!
Jeg troer du er ræd.

8 Eiulf.

Med dig jeg foer,
Saa vide om paa Hærtog og vist aldrig
Du saae mig ræddes, ja endnu jeg tør
Selv med hin argste Bærserk Holmgang prøve;

Men brænde Kirker, dræbe Klerke, nei,
Det gør jeg aldrig mer, om end du byder.

Gorm.

De har forhekset dig med Seid
De arge Trolde, du vel ikke mer
Nu troer paa Aserne?

Eiulf.

Jeg troer at Aser
Har Magt, men den har ogsaa flere Guder
Og Krist er stærk.

Gorm.

Hvad sagde vel de Klerke?

Eiulf.

De sagde, naar de kom til Himmerig
Til deres Valhal, Krist de vilde bede
At straffe os med Plager og med Død,
Men dig med Hjertesorg og alskøns Jammer.

Gorm.

Og derfor est du bange? Thorbjørn vist
Dog ei blev ræd.

9 Eiulf.

Han siger det vel ikke
Til dig, thi han har glemt at mæle.
Paa vores Hjemfærd brødes Skibet, mig
De Kristnes Gud har ene ladet frelses;
Men han mig straffede dog mere haardt
End dem, der sank tilbunds i Havet.
Min Gunnar! – I halvtredsindstyve Aar
Kun Blod har rundet ned paa mine Kinder;
Men nu maa Taarer rinde – ja de *maa*.

Gorm.

Din Gunnar var en vakker Svend, og saare
Jeg yndede ham – Han drukned altsaa med.

Eiulf.

Og troer du da, ifald han kun var druknet
Jeg vilde staa og græde som en Dreng?
Nei gruelig han endte. – Over Altret
I Kirken hang et Stykke Træ,
Du kender det, det er som Hammerstegnet
Og nævnes Kors, derpaa var hviden Krist
Udskaaret, og som røde Guld han lyste.
Det rev min Gunnar ned og holdt det frem
For Klerken, der han skulde dø, og spotted.
Og bød ham bede til sin hvide Krist.
Da løftede Klerken Øinene mod Himlen
Som om han kunde gennemstirre den,
Og da hans Blik paa Gunnar sig nedsænked.
Det var saa stærkt og hvast at alle gøs;
Dertil han mælte Ord, som klang saa hule
Og som ei Nogen iblandt os forstod.
Da blev min Søn som galen, snart han tuded
Lig Ulve, snart han brøled, Haanden kneb

Han fast om Korset, og da Kirken brændte,
Da løb han ind i Ilden, kasted sig
Paa Jord, og brøled gennem Luen.

Gorm.

Ja det var grueligt, ei undres mig
Du græder. Jeg har glemt at græde,
Men hvis min Knud - o sig mig dog!
Har du ei spurgt til hans og Haralds Færd?

Eiulf.

Om Knud jeg Intet hørte, men Man sagde
Klakharald alt var draget hid.

Gorm.

Saa gak da Gamle! lad trehundred Mænd
Sig væbne, stille sig ved Salen!

Eiulf.

Det er det sidste Bud, som jeg udretter,
Før med min Kval jeg skjuler mig i Høi.
11Farvel Kong Gorm! jeg tjente dig hel trolig
Og maaske alt for trolig.

Gorm.

I Valhalla
Vi atter mødes skal til Gammensliv.
Fostbrødre vare vi, og jeg er pligtig
At hevne dig. Paa Krist og paa hans Flok
Du hevnes skal.

Støttende sig paa Spydet, gik den gamle Eiulf nedbøiet ud af Hallen.

Gorm.

Hvad siger du vel Gardur! om alt Dette?

Gardur.

Jeg siger nu som før, at det er godt,
At Island er, og at jeg mener
Det ikke er for Intet, at just nu
Den Ø er fundet.

Gorm.

Saa du mener
At det er her forbi med Asers Magt?

Gardur.

Det mener jeg just ikke; men mig tykkes,
Du frygter for det selv.

12 *Gorm.*

Jeg frygter ei,
Det aldrig var min Sæd, og ei jeg grubler,
Jeg holder fast ved mine Fædres Tro,
Thi det er Kæmpetroen. Intet Jærtegn
Om det var nok saa underligt og stort,
Kan rokke mig; thi hine store Slægter
Som stige ned fra Odin er et Jærtegn
Langt større end om Ild blev Vand

Og Vand blev Ild. Dog ei jeg dølger, stundum
Hel sære Tanker avles i mit Sind
Naar jeg maa se, at Asers Flok forringes,
Og naar jeg tænker paa den tunge Drøm
Som jeg har havt engang.

Gardur.

Ja Drømme
Desværre tit er ikkun alt for sande.
Paa Norges Harald ser Man det saa grant,
Hans Moder drømte, som du veed, om Træet
Der skygged over Norrig, ei engang
Hun drømte, at saamange gæve Mænd
I Træets Grene skulde blive hængte,
Og nu er det dog med det Andet sket.
Hvad drømte du Kong Gorm?

13 *Gorm.*

Den Stund
Jeg beilede til Thyra, ei hun vilde
Mig ægte, før jeg trende Nætter sov
I nybygt Hus, og sagde mine Drømme.
I trende Nætter kom den samme Drøm igen:
Mig tyktes at jeg stod ved Østresaltet
Og Vandet skyndte sig fra Landet bort,
Saa der blev tørt imellem alle Øer,
Da trende hvide Nød gik op paa Land,
Saa trende røde, derpaa trende sorte,
Og alle bede Græs, men der de sorte
Fra Landet gik, da hørtes sligt et Gny
At hele Danmark maatte skælve.
Det lagde Thyra ud om haarde Uaar,
De kom, men Gnyet vilde hun udtyde
Om megen Død og Ufred i min Æt.
Kun liden er min Æt, den snart kan ødes.
Og mener jeg, at ødes Skjoldungætten,
Da ødes og i Danmark Odins Sæd.

Gardur.

Din Drøm hel mærkelig maa nævnes,
Og dog jeg ei som Thyra eier Kløgt
Mig tykkes det var ogsaa vel at mærke,
At Nødene var af adskillig Lød.

14 *Gorm.*

End mer adskillige de vare,
De sorte havde mægtig store Horn
De røde mindre, men de hvide ingen.

Gardur.

Ja stor er Asakæmpens stille Kraft,
Den mindskes da, naar den i Strid sig deler;
Men Klerken stander værgeløs og svag
For Altret i den hvide Messesærk.

Klakharald kom indgangende i Salen med Knud og tredive Hirdmænd.

Klakharald.

Hilsæl Kong Gorm min Maag!

Gorm.

Saa kom du dog
Engang Klakharald! skønt det sent maa nævnes.
Kom hid min Knud, at jeg kan maale dig
Med gamle Øie! Du est vorden stor
Og stærk, du ligner dine Fædrefrænder.
Du Gardur! gak med Knud, fortæl
Ham Noget om de mange Lande
Hvor du har færdedes! og Harald sig
Til dine Mænd de gange ud af Salen!

Harald bød, og ud ginge Mændene.

15Gorm.

Du Gardur! kom igen! din Kløgt er stor
Og vel du høre maa, hvad vi samtale.
*Da vendte Kongen sig hel bister mod Klakharald. Jeg trende Gange dig til Julegilde
Indbød, og du vanhædrede mit Bud,
Og loved, mig til Spot, du vilde komme
Men kom dog ei. Jeg derfor var tilsinds
Dit Land at hæрге og dig selv at dræbe;
Men Thyra saare gik i Bøn for dig
Og mente at du varst forhindret
Ved sære Hændelser. Nu est du her;
Trehundred Mænd staa væbnede for Salen
Og hvis du ei aarsager dig, da skal
Du aldrig komme heden med dit Liv.

Klakharald.

Mit Liv Kong Gorm! er ikkun lidt at agte,
Du selv est gammel, jeg er ældre dog,
Og vilde glædes ved at dø, forinden
De Ting fremkomme, som tilstunde nu:
Derfor jeg kaarer ogsaa helst at tie
Enddog hel vel jeg mægtede at tale.
Du ei skal raabe dine Hirdmænd hid,
Du har jo selv et Sværd, og jeg tør mene
Mig værdig til at falde for din Haand.

16Gorm.

Uhørt jeg dræber Ingen som fremtræder
Her for min Stol. Aarsag dig, om du kan!

Klakharald.

Du vil da vide, hvi jeg ei er kommet?

Gorm.

Ja derfor stevned jeg dig hid.

Klakharald.

Men naar du hører, hvad dig lidet huger?

Gorm.

Saa er det ikke førstegang.

Klakharald.

Saa hør!
Ved Juletid jeg kom til Limafjorden
Der stod et Træ hel grønt ved Fjordens Bred,
Og det var underligt, om Vinterstide
At se det ene Træ saa sommerligt.
I Træet hængte Æbler smaa men fagre,

Ved Roden Andre mægtig store laa,
Men ormestukne og med vissen Stilk
De alt begyndte at forfoles.
Jeg gruede ved Synet, og hvorfor?
Behøver jeg vist ikke dig at sige.

17 *Gorm.*

Ei sandt? det skal betyde Sædomskiftning?
Det var et grumme konstigt Syn,
Saa konstigt, at Man hartad skulde mene,
Det Træ kun i dit eget Hoved stod;
Men det er allerede slemt, det Store
Er raadnet der. – Nu, dengang blev du ræd
For Skyggen af dig selv. Hvad Mere?

Klakharald.

Den anden Jul paa Skibet alt jeg stod,
Ufødte Hvalpe høit i Tispen gøede,
Men selv hun tav. – Det vel betyder, at
Det som end ei er født, men dog undfanget
Skal vorde lydt, det Gamle tie kvær.

Gorm.

Var alt det Gamle saa som du, Klakharald!
Da var det vist nok ogsaa bedst, det tav;
Men saa er ikke Alt, thi Man kan vorde
Hel gammel og dog ikke kærlevnæg
Som du. – Hvad er dit tredie Eventyr?

Klakharald.

Ei Eventyr, men Sandsagn. Tvende Bølger
Hel store, løfted sig i Limafjord,
Og sjunke i hinandens Favn, da tyktes
For Øine Vandet være idel Blod.
18Da tænkte jeg paa dine tvende Sønner,
Ulige som de begge er i Sind.
Dengang jeg dog vel maatte blive bange,
Da ei jeg er saa stærk, som du Kong Gorm!

Gorm.

Det er min Knud, om hvem du spaar saa ilde!
Først haaner du, nu vil du pine mig.
Har du end Mer at sige?

Klakharald.

Nei.

Kongen slog paa Skjoldet og en Flok Hirdmænd styrtede ind med dragne Sværde. Da reiste sig Gardur og traadte for Kongen.

Gardur.

Som det sig burde, tav jeg Herre Konge
Imens du talte, men da nu du vil
Din Maag den gamle Harald dræbe,
Fordi du ei kan se, hvad han har set
Da maa jeg tale, bede dig at mindes
Din egen Drøm og store Troldomskløgt,
Som Kristne eie! Mindes du ei længer
Hvad Eiulf mælte? hvorfor er det Løgn
Hvad Jarlen siger? mon fordi det tykkes
Dig underligt? og mener du da han,

19 Hvis store kløgt er vide kendt i Norden,
Ei vel saa let et mere rimeligt,
Sandsynligt Paaskud havde kunnet finde,
Ifald han vilde lyve? mener du,
Han vilde sagt dig hvad hel vel han vidste,
Du ei gad hørt, ifald det ei var sandt?
Saa underligt en Konge sielden dømte.

Gorm.

Der han havde betænkt sig enstund.

Ja du har Ret, og det var Odin selv
Som fik mig til at kalde dig tilbage.
I trende Aar jeg harmed mig, fordi
Jeg mente mig vanhædret, derfor tyktes
Mig Alting usandt, og da om min Knud
Han spaade ilde, spaaede hans Død,
Hans Død, som naar jeg vorder lagt i Høien
Allene er igen af Skjoldungætten,
(Thi Harald hører ei til den i Sind,)
Da blev jeg ret som galen, end jeg ryster
Af Harmen, men det er ei Haralds Skyld,
Det ser jeg grant og derfor skal han leve.
Dog dette mæler jeg for eder Kæmper!
Og det skal mæles høit paa alle Thing
Fra Skanei og til Jotland: hvo som bærer
Mig Tidende om Knud, at han er død,
20 Ja som ham nævner død for mine Øren,
Han skal ei leve, indtil Solen sættes,
Om det er Dag, og er det Nat,
Ei til den reiser sig, det sværger
Jeg høit ved Odin, Thor og Frei
Og Nornerne, som Alles Skebne raade.

Hirdmændenes Høvding.

Svinger i Luften
Lysende Staal,
Støder det haarde
Sværd imod Skjold!
Hørte I Kongen
Svor ved de hellige
Aser og Norner?
Aldrig kan brydes
Eden han svor.

21

Anden Samtale.

Leire.

Gorm sad i Høisædet med Thyra. Ned fra ham sad Klakharald og Knud og mange andre Mænd trindt om Drikkebordet. Lystelig ginge Hornene omkring og glad var Kongen; men Klakharald sad tiende paa Bænken, og det tyktes alle Mænd skønne af hans Aasyn, at en Flok af hine mørkeste Tanker væltede sig i ham og knugede hans Sind.

Gorm.

Nu drik, min Maag! det er ret Gammen
At drikke saa sit eget Arveøl.

Klakharald.

Nei det var bedre jeg var ei tilstæde,
Og I med Føie drak mit Arveøl.

Thyra.

Da nu du er saa glad i Sind, min Konge!
Vil du da unde mig en Bøn?

22 *Gorm.*

Kun sjelden nægted jeg dig nogen;
Kun naar du bad for dem, som vil
Nedbryde Asers Magt.

Thyra.

Vist før du maatte
Mig mangel anden nægtet. Nu jeg dog
Kun beder for en Mand, som hid er dragen
Ad lange Veie for med dig at tale,
At han maa stædes for dig ind
Og drage hen i Fred, om end dig tykkes
Hel ilde hvad han siger!

Gorm.

Som jeg er
Tilsinds i denne Stund, han skulde mæle
Ret meget Ondt, før jeg blev vred;
Men da jeg dog nu ei kan vide
Hvad der kan komme ham i Sind,
Er det vel bedst, formeget ei at love.

Thyra.

Kan Danmarks Drot, som gør alt hvad ham lyster,
Ei eengang taale at en Mand
Og siger hvad ham lyster? frygter han
23 At Ord hans Arm skal binde, hvis han ei
Med Sværdet fluks kan kløve ham som mælte?

Gorm.

Jeg frygte for af Ord at bindes? Nei!
Led ham kun ind! og hvad han saa end mæler,
Han dog skal gange frit igen.

Ud gik Thyra at lede den Fremmede i Sal.

Gorm.

Jeg gad dog vidst, hvad han vel har at sige.

Klakharald.

Tidsnok du vist det faar at høre.

Gorm.

Alt hvad han siger, tager jeg for Skemt.

Klakharald.

Dertil maaske det bliver for alvorligt.

Gorm.

Veed du kanske hvad han vil mæle?

Klakharald.

Ei hvad han vil, men hvad han kan.

Ind kom Dronningen med Erkebisp Unni.

24 *Gorm.*

Hvem er du? hvad har du at føre?

Unni.

Jeg er en kristen Biskop, fører Aandens Sværd,
Som ind til Marv og Ben kan trænge.

Gorm.

Hvad vil du her?

Unni.

Du spørger, hvad jeg vil?
Hvad Hyrden vil, naar djærv han søger
De Ulve som har slidt hans Hjord.
Her sidde I ved Skenkebord i Gammen,
Og drikke i jer Mjød uskyldigt Blod.
Hvad havde de vel gjort dig, grumme Konge!
De Fredens Sendebud, hvis Blod
Du nys udgød, som Himlens Herre
Ved mig nu kræver af din Haand?

Gorm.

Hvi vil du staa og spilde dine Ord?
Du Lungerne bør i det mindste skaane;
Thi mener du, din Brumlen rører mig,
Du tager svarlig fejl. Den Ormeflok,
Som i mit Land udspyede sin Edder
Med Ret jeg ofrede til mine Guder.

25 *Unni.*

Til Satan ofred' du Guds Børn.

Gorm.

Hvem er vel Satan? mine Guder
Ei nævnes saa, og hvilken ussel Gud
Var Fader til den Ormeyngel?

Unni.

Hvem Satan er? Han er den gamle Orm,
Som søger at fordærve Jorderige.
Han tit sit Navn omskifter; her hos jer
Han nævnes Thor og Frei og Odin,
Og alle som ham tjene skal
Ved Døden komme i hans Bolig,
Og pines der i Svoelluen evig.

Gorm.

Du raser Klerk! du taler jo,
Som Aser vare Midgardsormen,
Og Valhal Surturs onde Ild.
Hold op! jeg vil ei mere Saadant høre.
Jeg lovet har at skaane dig, men hvis
Du bliver ved at haane mine Guder,
Da maa jeg Løftet bryde.

Unni.

Satan var
Den første Løgner, hvo ham tjener,
26Kun holder Ord, naar han har lovet Ondt.
Men dræb mig kun! min Hals jeg rækker
Frimodig for dit Mordersværd.
Jeg gaaer til Kristus, Verdens store Frelser,
Som over Sol og Maane har sit Hjem,
Og naar mit Blod i denne Borg udøses,
Da fries den fra Satans Overvold,
Thi uaftvættet skal det blusse frem,
Som Vidnesbyrd om Satans sidste Seier;
Din Æt skal se det, og ved Synet grue,
Og angerfuld omvende sig til Krist.
Men gamle Hedning som du est, jeg ynkes
Ret over dig, og vil dig ei opirre
Til ved mit Mord at lægge Synd til Synd;
Jeg heller vil dig bede og besværges,
At du ved Troen tager, bygger op af ny
De Kirker du har ødt, og kristner Folket
Til Sone for de Kristne, som du myrded!
O hør mig Konge! det er sidstegang
Dig Herren kalder gennem mig sin Tjener.

Gorm.

Gak bort, du Lede! med din Jettekløgt!
Jeg med dit Blod ei vil min Sal besmitte.
Jeg veed du stoler paa den onde Troid,
Paa hviden Krist; men alt hans Kogleri
Skal ei forskrække, ei forføre mig.

27 Unni.

Vil du da ikke angre dine Synder,
Men blive ved at stride imod Gud,
Saa ryster jeg af mine Fødder Støvet,
Som Krist de hellige Disiple bød;
Og mæler: til dig kom Guds Rige,
Men du forskød det, derfor ve!
Ja ve dig selv! og ve din hele Afkom!
Den skal undgælde hvad du har forbrudt,
Indtil den kristner Danmark og forsoner
Gud Faders Vrede – Men Klakharald!
Du som den hellige Ansgar har set,
Som hørte Herrens Ord af fromme Rimbart,
Som i dit Hjerte troer paa Krist!
Kan du dog ei, selv nu paa Graftsens Bredde
Dig rive løs fra Verden? vil du da
Forsagt din Tro indtil din Død fordølge?
Saa vid! den Herre Herre han har sagt:
Hvo som for Mennesker mig nægter,
Ham vil jeg ogsaa nægte for min Fader.

Gorm.

Hvis du om trende Solemærker findes
End i mit Rige, skal hin værste Død
Dig lønne for din Spaadom. Skynd dig!

28 Unni.

Ja, jeg vil skynde mig herfra;
Thi det er tungt at drage Aande,
Hvor Herrens Vrede, lig en Tordensky,
Til Alles Rædsel ruger over Landet.
Jeg havde tvende Skaaler i min Haand,
Da hid jeg gik; Velsignelsens jeg tager

Med mig igen, Forbandelsens udøser
Jeg over dig og al din Æt.
End trodser du, Kong Gorm! men snarlig
Dig rammer Vreden og du skal forsage.

Der Unni var udgangen sadde alle tause enstund, thi de vare betagne, Somme af Skræk, men Somme af Harme, de ei turde udøse.

Gorm.

Forsage sagde han, forsage skulde jeg!

Knud.

Ei Aserne forsaged, da i Sal
Sin onde visse Spaadom Gulveig mælte;
Og hvo som troer paa dem, forsager ei!

Gorm.

Du est min egen Søn, det kan jeg høre!
Nei, jeg vil ei forsage, men, Klakharald!
Hvad var vel det han mælede til dig?

29 Klakharald.

Han mæled Ord, som vel maa eftertænkes,
Og for at kunne tænke ret i Mag,
Saa giver jeg din Knud mit Jarlerige.
Jeg brat maa fare hen i fremmet Land,
At før min Død et andet jeg kan vinde.

Gorm.

Det bliver vist et dygtigt Rige, det
Du vinder nu i Alderdommen.

Klakharald.

I Alderdom! ja medens Man er ung,
Man glemmer meget, som Man burde gøre.
Og naar Man vorder gammel, let
Man tykkes at det er forsilde.
Men det er ikke godt. – Hel tung
Min Byrde tyktes mig i Alderdommen;
Men Bispens haarde Ord med Stenens Vægt
Nedtyngte mig og knuge gamle Hjerte,
Saa jeg kan ikke aande mere her;
Jeg maa afsted til Kristus som mig kaldte.
Farvel min Konge! hvis du mægter, Thyra!
Da bøi det stive Hjerte! Dig, min Knud!
Min kære Fostersøn, med Sorg jeg skuer;
30Thi onde Varsler saae jeg for dit Liv,
Og jeg til Offer selv dig har opfostret.

Gorm.

Nei bi! i mørke Taarn du ned
Skal kastes dybt, saa Ingen mere hører
Din onde Spaadom, saa du ei
Skal lokke Fler med dig til hviden Krist.

Klakharald.

O dæmp din Vrede, Konge! lad mig fare!
I Morges bad jeg ikke for mit Liv,
Da længtes jeg saa saare efter Høien,
Men nu jeg veed, at der er ingen Ro,
Nu skælver jeg for Dødens Komme.

Din Knud har jeg opfostret til en Hedning,
Enddog jeg gjorde det med lønlig Gru,
Og sanked hede Gløder paa mit Hoved ;
Men ei jeg vilde svige dig, og ei
Jeg turde drive Aserne fra Norden.
Nu har du ham, og han mit Rige har;
Lad nu mig arme gamle Mand henfare,
At gøre Bod for alle mine Synder
I kristent Land, forlige mig med Gud
Før jeg skal dø! Men, vil du ikke,
Saa lad dog først den hellige Guds Mand
Ved Daaben vie mig til Tro paa Kristum
31Og tvætte af min store Syndeskyld!
Da maa du kaste mig i Ormegaard,
Og jeg skal sjunge der med Gammen,
Til Sangen endes med det sidste Suk.

Thyra.

Ei er jeg fager mer, som da du beiled,
Og tyktes der var ingen Mø som jeg.
Du mindes vel de Tider ikke længer?
Men mindes maa du dog, at det var mig,
Som friede dit Land fra Hungersnøden,
Som stilled Folkets Vrede tit paa Thing,
Som skuffed Sakslands Keiser og som reiste
I Daneværke Skranken for hans Magt.
Skal nu til Løn min gamle Fader kastes
I Fangetaarn og dø en pinlig Død?
Er det fordi han troer paa Krist, da kaster
Og mig derved, thi jeg har samme Tro!

Knud.

Naar Gamle tale, skal de Unge tie,
Saa lærte mig Klakharald; men de Ord
Som trængte sig, fra Sindet frem, ei længer
Paa Læben jeg kan binde, thi som Ild
De brænde. Ei mig Bispens Tale undred,
Hans Djærvhed glæded, men, betog mig ei.
Men ved min gamle Fosterfaders Ord
32Jeg blev hel sær og sørgelig tilmode.
Det rørte mig i Sind, at han som lærte
Mig store Sagn om Odin, Thor og Balder,
Forlod den gamle stolte Kæmpesæd.
Det rører mig, at Dvalins Døttre mægted
At drive ham fra Valhals Dør, da alt
Den aabner sig for ham til Kæmpegammen;
Men pine ham, fordi han saa er pint,
Det var en Skændsel som maa ikke nævnes.
Hel Mange tro jo ikkun paa sig selv,
Dem straffer du dog ei min Fader,
Enddog langt mer de haane Asers Magt.

Taus sad den Gamle.

Hirdmændene.

Hører du, Konge!
Thyra den Elskede,
Dannemarks Trøst!
Hører du Sønnen,
Knud den Elskværdige,
Dannemarks Haab!

End tav Kongen.

Knud.

Du tier, Konge! du vil ikke høre.
Saa hør da Regnar Lodbrogs Ætmand her:
Jeg sværger ved de rige Valhals Guder,
33At selv jeg før mod dig skal løfte Sværd,
Og før skal Odins sultne Fugl mig slide,
Før jeg skal se Klakharald lagt i Baand.

Hirdmændene.

Hører du, Konge!
Skjoldungen sværger,
Ti nu ei længer!

Gorm.

For gammel er nu Leirekongen vorden,
Da han maa tie i sin egen Hal,
Og tale kun, for Budet at genkalde
Som han har givet; men jeg mærker det,
Min Stol nu hælder som de gamle Guders.
Min egen Søn, min Knud, som troer
Paa sine Fædres Guder, ved dem sværger
At bære Vaaben paa sin Fader.
Klakharald! gaa! jeg ei min egen Æt
Vil øde, ikke Troidens Spaadom sande.

Harald Blatan.

Du sagde, Fader! du var blevet svag,
Og til en rørig Medhjælp kan du trænge;
Saa del da Danmarks Rige nu med mig!
At jeg kan vorde mægtig som min Broder.

34 *Gorm.*

Hvad? vover ogsaa du at haane mig?
Du usle Kvindedreng foruden Kræfter!
Nei dig jeg før skal dele, end med dig
Jeg deler Danmarks Rige. Trende Skibe
Dem skal du faae, gak saa med Hast herfra,
Og stædes aldrig mere for mit Øie!

Hirdmændene.

Vel har du svaret.
Venfattig Harald,
Kivsyge Blatan
Aldrig skal styre
Danaasts Odel.

Tredie Samtale.

Ved Midnatstide sad hin ypperste Hofgode Askiel i sin Bo. Svagt brændte Ilden paa Gulv og ved Skinnet læste den Gamle forne Runer og ristede ny, vist skulde de nyttes ved det nære Jolablot. Sagtelig indtren hin anden Hofgode Thormod.

Thormod.

Askiel! Askiel!
Ven af Aser!

Est du vaagen?
Drotten ængstes,
Drotten byder:
Der skal blotes,
Store Guder
Skal adspørges.

Askiold.

Jetter og Trolde
Spøge ved Midnat,
36Og kun til Mørket
Blotes i Mørket,
Ei vil jeg blote.
Hvad monne ængste
Drotten i Hallen,
Mens han ei sover?

Thormod.

Ei maa han sove, thi han ængstes svarlig
Af onde Drømme om sin elskte Knud.

Askiold.

Runer jeg rister,
Runer jeg læser,
Løser de bundne
Stave med Kløgt.

Gak nu i Hallen!
Sig du til Drotten:
Danaast ligger
Blodig og livløs
Hisset ved Limfjord.
Vel maa han ængstes,
Vel maa han eie
Søvnløse Nætter.

37Thormod.

Og bærer jeg til ham det onde Budskab,
Da svarer han mig kun med Sværdeod.

Askiold.

Ei maa han dræbe
Asernes Tjener.
Sig ham! hans Elskte
Er hos sin Broder.
Spørger han længer,
Svar, at den anden
Morgen skal bære
Tidender visse
Frem for hans Stol.

Kongehallen.

Trindt i Hallen stode Kongens Hirdmænd, tause og med lønlig Gru stirrede de paa de sorte Tjeldinger og det graa Væv. Fremmerst stod Askiold med det mørke grublende Aasyn, og bag ham de andre Hofgoder. Da indkom Thyra med den meget alderstegne Konge ved Haand, og han satte sig i Høisædet efter Vane.

38 Askiold.

Solen er oppe,
Drot! vil du følge
Med os i Lunden?
Hellig maa holdes

Midvinters Blot.

Gorm.

End er min Knud da ikke kommen hid!
Om Nat jeg ser ham, men kun bleg og blodig.
Du sagde, Askield! at ved dette Morgengry
Mig skulde visse Tidender frembæres,
Hvem siger nu mig Tidende om Knud?

Askield.

Levende tie.
Ræddes for Døden,
Ikkun det Døde
Vover at mæle.

Gorm.

Hvordan? mig tykkes, at det sortner for mit Øje,
Hvad heller tjeldedes min Hal med Sort?

Thyra.

Den tjeldedes med Sort min Konge!

39 *Gorm.*

Nu veed jeg det. Det er dit snilde Værk,
Det er den Tidende, som Guderne mig loved,
Ja den er vis, som Hanegal i Hel,
Nu er han død, min Eneste, min Knud!

Thyra.

Du selv har sagt det, ikke jeg, min Konge!

Hirdmændene.

Mindes du Eden,
Konge! den strænge,
Som du har svoret;
Som vi stadfæsted?
Aldrig kan brydes
Eden du svor.

Gorm.

O! mene I, jeg trænger til at mindes
Om Eden, som jeg svor? var den og ei,
Hvor kunde jeg dog end en Time leve!
Min Kraft er borte, og den Eneste,
I hvem jeg saae min svundne Kraft gjenfødes,
Han er nu død. O Danmark! græd med mig!
Udlevet er din gamle Kæmpestamme
40Dit Slægtskabs Baand med Guder er opløst.
Du Askield! sig! hvem var min Knud til Bane?

Askield.

Jetter og Trolde
Spøge om Midnat,
Æggede Broder
Op imod Broder,
Hisset ved Limfjord.
Kan du forstaa mig?

Gorm.

Saa var det dog, Klakharald! sandt du mælte!
Saa maatte dog de store Bølger mødes
I Limafjord og farve den med Blod!
Saa falde da vel og de store Æbler
Af Egen ned, og raadne ved dens Rod!

Men hør mig Odin! hører alle Aser!
I høie, strænge Norner! hører mig!
Og høre mig hver Gud, som Noget raader!
Lad min Forbandelse paa Harald og hans Æt
I tredie og fjerde Led nedarves!
Lad ham af egen Søn uddrives, myrdes!

41 Saa hævnnes Knud paa Fader og paa Søn.
Og, Odin du! ifald du Noget mægter,
Da knus min Æt! naar den forlader dig.

Nu rækker mig mit gode gamle Sværd!
Som jeg har arvet efter mine Fædre,
Som Odin til sin Ætmand Sigmund gav,
Som Sigurd Fofnisbane stolt har baaret.
Det dræbte ham, det skal og dræbe mig,
Og da skal, Askield! du det sønderhugge
Og grave ned dets Stumper i min Høi,
Til Tegn, at Odins Æt er lagt i Høien.

Ei vil det saare. Er dets Od saa sløv?
Hvad heller er min Haand saa stærkeløs?
Ak! Haanden falder, Hjertet brister,
Og jeg maa uden Kæmpemærket dø.

Askield.

Odin! Odin!
Stort du bloter
Til dig selv!
Søn og Fader,
42 Knud og Gorm.
Høit det gjalder,
Danmark skælver,
Ser med Gruen
Jolablot.